

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح استفساریه بند (ه) تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور»

مقدمه

طبق بند «ه» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۳۹۷ شرکت ملی نفت ایران موظف است تا سقف ۳۰ هزار میلیارد ریال (معادل ۴ میلیون تن) مواد اولیه قیر را به طور رایگان در اختیار دستگاهها قرار دهد. با افزایش قیمت ارز و قیمت نفت و در نتیجه افزایش قیمت مواد اولیه قیر، سقف تعیین شده در قانون بودجه برای واگذاری قیر رایگان با حجم کمتری پوشش داده می‌شود. فارغ از معایب و مفاسد ناشی از حکم بند «ه» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور^۱ این استفساریه و سوابق تقنینی در مورد این مسئله، بیانگر اهمیت و موضوعیت داشتن ارزش ریالی خوراک تحویلی (قیر رایگان) است.

مخصوص سخن علمی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال سوم

شماره ثبت:

۴۴۶

شماره چاپ:

۱۰۳۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۷/۵/۳۰

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفاتر: مطالعات

حقوقی

مطالعات انرژی،

صنعت و معدن

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۶۰۷۴

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۶/۳۱

بررسی مصوبه کمیسیون

به موجب صدر بند «ه» تبصره «۱» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور، شرکت ملی نفت ایران موظف گردیده «از محل منابع در اختیار خود معادل ریالی چهار میلیون تن مواد اولیه قیر (VB) رایگان تا سقف مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال» را به نسبت‌های مختلف در اختیار برخی دستگاهها قرار داده و «در حساب‌های فی‌مابین خود و خزانه‌داری کل کشور اعمال و با آن از محل خوراک مایع تحویلی به پتروشیمی‌ها و پالایشگاهها تسویه نماید». حال کمیسیون محترم در گزارش خود درخصوص طرح استفساریه حاضر در مقام پاسخ به موضوع استفساریه مبنی بر اینکه آیا شرکت ملی نفت ایران می‌تواند برخلاف حکم بند «ه» تبصره «۱» قانون بودجه به هر دلیلی اقدام به کاهش یا تغییر حجم چهار میلیون تن قیر نماید مقرر داشته «خیر» شرکت مزبور موظف است نسبت به تأمین چهار میلیون تن مواد اولیه قیر اقدام نماید، اما همانگونه که مشاهده می‌شود در بند «ه» تبصره «۱» ماده واحده قانون بودجه به جهت رعایت اصل پنجاه‌وسوم قانون اساسی، قید «تا سقف مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال» مورد تصریح قرار گرفته است و تسویه آن در حساب‌های فی‌مابین شرکت ملی نفت و خزانه‌داری کل نیز مؤید لزوم توجه به ارزش ریالی مذکور به‌عنوان یک تکلیف بودجه‌ای می‌باشد. با این توضیح که مطابق اصل پنجاه‌وسوم قانون اساسی احکام، منابع و مصارف مقرر در قانون بودجه می‌بایست از جهت سقف مشخص باشند و از این حیث در بند مزبور نیز، جهت انجام تکلیف شرکت ملی نفت به تحویل قیر رایگان، سقف مورد نظر مشخص گردیده است و تجاوز از سقف مزبور به‌منزله عدم رعایت قانون بودجه خواهد بود.

۱. ر.ک.: گزارش «بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور (بند «۲» تبصره «۱» - واگذاری مواد اولیه قیر رایگان)»، مرکز پژوهش‌های مجلس، شماره مسلسل: ۲۳۰۱۵۷۵۱، تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۱۱/۷.

بنابراین مفاد استفساریه حاضر، مبنی بر اینکه شرکت ملی نفت بدون لحاظ ارزش ریالی قیر و رعایت سقف مقرر، مکلف به تأمین چهار میلیون تن قیر موضوع بند «ه» تبصره «۱» قانون بودجه باشد به منزله افزایش دامنه حکم موجود بوده و مطابق نظر تفسیری شورای نگهبان در خصوص اصل هفتادوسوم قانون اساسی، «تضییق و توسعه قانون در مواردی که رفع ابهام قانون نیست، تفسیر تلقی نمی‌شود». (نظر شماره ۷۶/۲۱/۵۸۳ مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۰) و در نتیجه استفساریه مزبور مغایر اصل هفتادوسوم قانون اساسی و نظر تفسیری شورا قلمداد می‌گردد.

نتیجه‌گیری

استفساریه حاضر شرکت ملی نفت را مجاز به عدم رعایت سقف مقرر در قانون بودجه جهت انجام تکلیف پیش‌بینی شده در خصوص تحویل قیر به دستگاه‌ها کرده است، در حالی که مطابق نص بند «ه» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۳۹۷، انجام تکلیف مزبور مقید به رعایت سقف مقرر در این بند شده است و لذا مصوبه کمیسیون تفسیر نبوده و مغایر اصل هفتادوسوم قانون اساسی و نظر تفسیری شورای نگهبان در خصوص این اصل تلقی می‌شود.

